

Told, og naar de selv paalægge sig den, vil kunne komme en ret klæffelig Sum ud deraf, naar den bliver fornødt paalagt, men at det er et ganske andet Spørgsmaal, hvad der vil komme ind, dersom vi herved, imod Althingets bestemte Modstand, paalægge Island en Toldafgift. Jeg troer, at Fordelen dermed da vil blive betydelig formindsket. Det er netop Vanskeligheden ved raadgivende Forsamlinger — hvorum vi jo fra vore egne Forhold have tilstrækkelig Erfaring — at, medens man godt kan lade være at følge deres Raad, uden at det holder Regjeringen Vanskeligheder, saa er det derimod en vanskelig Sag at føre Foranstaltninger igjennem, som de bestemt have modsat sig. Nyttens af saadanne Foranstaltninger, som Regjeringen indfører trods deres Raad og trods deres Modstand, vil altid blive meget tvivlsom.

Naar det ærede 10de kongevalgte Medlem (Sjæfer) i Lovdags talte om den varme Følelse, hvormed jeg havde udtalt mig for Islænderne, saa frygter jeg dog for, at han og maaskee ogsaa flere ærede Medlemmer med ham noget have misforstaaet denne min Følelse. Jeg er ikke indtagen af nogen blind Forkjærlighed for eller af sentimental Følelse for Island eller Islænderne. Jeg har tidligere, maaskee mere end nogen Anden her paa dette Sted, modsat mig de overdrevene Fordringer, som ere fremkomne fra deres Side, og jeg negter paa ingen Maade, at ogsaa jeg har følt mig ilde berørt af Islændernes Optraeden. Men det forekommer mig ikke nødvendigt her at gjenoptage den Polemik, som andesteds er bleven udføret. Hvad jeg holder for at ikke blot vi Danske, men alle Nordboere skyldte Islænderne, det er en stor Taknemmelighed, fordi dette Land virkelig har frelst vor gamle Historie fra Undergang. Jeg troer, at denne Taknemmelighedspligt er saa stor, at vi vel kunne finde os i at gjøre ogsaa et lille materielt Offer for dem. Det er jo nu ogsaa Noget, hvorum vi fra alle Sider ere enige, og det er kun Spørgsmaal om, hvor stort dette Offer behøver at være. Min Kjærlighed til Island gaar altsaa forsaavidt ikke videre end de Herrers egen. Hvad der derimod maaskee har berørt mig noget smerteligt, det er, at jeg har troet, at det,

hvis man ubetinget fulgte Udvalget, vilde være umuligt nu at faae denne Sag fort. tllende, og at det islandste Althingende da vilde blive studdt ud i en uvis Fremtid. Thi derom kan det ærede Thing jo dog efter den høitærede Justitsministers bestemte Erklæring ikke tvivle, at ved Vedtagelsen af Udvalgets Forslag vil Lovforslaget være at betragte som forkastet. Det vil da maaskee neppe opleve tredie Behandling her i Thinget — i alt Fald antager jeg, at Justitsministeren ikke ønsker det ført videre — og derved vil hele Sagen være studdt ud idetmindste i to Aar, og hvad der kan hændes i de to Aar, det veed Ingen af os. Der kan i saa Fald ikke komme Noget om denne Sag for Althinget i indværende Sommer, i hvilken det skal samles, og da det jo kun samles hvert andet Aar, saa vil Sagen altsaa først kunne paany forelægges for samme ved dets Samling i 1871. I alt Fald vilde jeg ansee det for meget beklageligt, om man nu atter vilde optage Forhandlingerne om hele dette Punkt med Althinget, efterat det engang er blevet forelagt for den danske Rigsdag, inden det der er afgjort. Det forekommer idetmindste mig, at det ikke vilde kunne føre til Andet end Forvirring. — Naar den ærede Ordfører har sagt: „Ja, hvis Islænderne ikke ere tilfredse med det, som vi byde dem, da kunne vi jo godt komme ud af at bestyre Landet selv“, saa vil jeg dog tillade mig at minde om, at det er ikke gaaet saa overordentlig godt med denne Bestyrelse hidtil. Om man derhos end ikke i vore Dage har gjort, hvad man gjorde i en ikke fjern Fortid, at gjøre Islænderne til Prøvelsø for unge Adelsmænds Regjeringskunst eller til et Slags Forbedringshøjskole for de unge Adelsmænd, der havde faaet Haand til juridisk Examen, for at de der kunde habilitere sig til at blive Amtmænd her i Kongeriget, saa vil det dog være overordentlig vanskeligt at faae virkelig dygtige Føll til at gaae op til Island, saa lidet behageligt ere de klimatiske Forhold der og saa vanskelige at taale for mange indfødte Danske, og saa lidet behageligt vilde Forholdene blive deroppe, jo længere denne Sag blev studdt ud. Thi det kan man dog være overbevist om, at hvis man venter endnu i flere Aar og flyder Sagen endnu længere